

PANDEMİ BÖLGESEL EŞİTSİZLİKLERİ BELİRGİNLEŞTİRDİ, SAĞLIK ALANINDA YAŞANAN SORUNLAR DAHA DA ARTTI

Aşılanmanın dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan pandemi ile mücadelede ön plana çıktığı bir dönem yaşamaktayız. Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı tabloya göre Şanlıurfa, aşılamada 81 il içerisinde 79. sırada bulunmaktadır. Şanlıurfa ilimizin eğitim ve sağlık gibi önemli konularda son sıralarda; anne ölümü, bebek ölümü, mevsimlik tarım işçiliği gibi konularda ilk sırada yer aldığını düşündüğümüzde, aşılamada karşımıza çıkan tablonun bu durumların nedenleriyle yakından ilişkili olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla Şanlıurfa'da ve bölgemizde 'neden daha az aşı yapılıyor?' sorusuna cevap ararken sağlığın belirleyenleri dahil 'gelişmişlik düzeyini' gösteren ölçütlerde bölgeler arası eşitsizliğinin payı yadsınamaz. Ayrıca bölgedeki teknik alt yapı yetersizliğine bağlı, özellikle kırsalda randevu almada yaşanan zorluklar, ülke genelinde bir aşı kampanyası yapılmaması ve anadilinde sağlık hizmeti ve aşı duyurularının olmaması gibi nedenlerin de aşı oranlarını azalttığını vurgulamak gerekir. Pandemiye karşı başarılı olmanın ve 'yeni normal hayata' dönebilmenin hemen hemen tek yolunun aşı olduğunu bir kez daha hatırlatıyoruz. Yetkilileri ve sorumluları aşı ile ilgili gerekli çalışmaları ve iletişim kampanyaları yapmaya; tüm yurttaşları ise bir kez daha fazla zarar görmememiz ve özlem duyduğumuz günler için kendileri, sevdikleri ve toplum için bir an önce aşı olmaya davet ediyoruz.

Pandemi döneminde, iktidarın yanlış politikalarına rağmen canla başla COVID-19 ile mücadele eden sağlık emekçilerinin emeği, COVID-19'a bağlı ölümlerin daha fazla olmasını engelleyen en büyük etkenlerden biri olmuştur. Tüm pandemi süreci boyunca sağlık emekçilerinin emeği sadece balkonlardaki 3 günlük alkışla geçiştirilmiş, sağlık çalışanlarının özlük haklarında hiçbir iyileştirme yapılmamıştır. Kamuoyuna yönelik sürekli tavan ek ödeme uygulamasından bahsedilerek sağlık çalışanlarının çok ciddi ücretler aldığı algısı oluşturulmuş ancak ekonomik kriz ortamında sağlık emekçilerinin emekliliğe yansıyan, insanca yaşayacağı ücret talepleri karşılıksız kalmıştır. Tavan ek ödeme uygulamasından çok az sağlık çalışanı faydalandırılmış olup, ek ödeme dağıtımı tamamen kurum yöneticilerinin 'insafına' bırakılmıştır. Sağlık emekçilerinin büyük çoğunluğu pandemi öncesinde aldıkları ücretlerin çok daha azını almak durumunda kalmıştır.

Pandemi döneminde hekim gereksinimi artarken yeni mezun pratisyen ve uzman hekimlerin hukuka aykırı biçimde güvenlik soruşturulması/arşiv araştırması gibi gerekçelerle hekimlerin göreve başlatılmaması kabul edilemez. Hangi kriterlere göre yapıldığı dahi belli olmayan böylesi hukuk dışı keyfi uygulamalar sağlık emekçisi gereksiniminin karşılanmasını engellemekte, eğitimini başarı ile tamamlamış sağlık emekçilerinin sağlık hizmet sunumundan ülke olarak yoksun kalmamıza yol açmaktadır. Tıp diploması almaya hak kazanmış tüm hekimler bizim meslektaşımızdır. 15 Temmuz sonrası kalıcı hale getirilmeye çalışılan OHAL uygulamaları ile haksız-hukuksuz bir biçimde, hiçbir kriteri olmayan güvenlik soruşturmaları, derhal son bulmalı, KHK ile ihraç edilen tüm sağlık emekçileri görevlerine iade edilmelidir.

Sağlık alanında Şanlıurfa başta olmak üzere bölgemizde birçok sorun yaşanmaktadır. Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Tabip odaları olarak uzun süredir dile getirdiğimiz sağlıksızlığa yol açan sorunlar görmezden gelinemeyecek boyutlara ulaşmış; kendisi de hekim olan iktidar mensubu bir milletvekili dahi sorunları dile getirmek zorunda kalmıştır. Bu süreçte hekimler yaşadıkları sorunlarda Sağlık Müdürlüğü ve hastane yöneticileriyle görüşememiş ve muhatap bulmakta zorlanmıştır. Her zaman ifade ettiğimiz gibi yaşanmakta olan sorunların ana nedeni sağlık politikaları ve sistem sorunudur. Dolayısıyla çözüm de il düzeyindeki yöneticilerin değişiminden ziyade sağlık politikalarının ve sağlığa bakış açısının değişimidir. Önceki dönemde sıkça şahit olduğumuz, mobbing, muhatap bulamama, liyakatsiz atamalar gibi durumların devam etmesi halinde Şanlıurfa başta olmak üzere bölgede sağlık alanında yaşanan hiçbir sorun çözüme kavuşamayacaktır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre anne ve bebek ölümünde ilk sırada yer alan ve Türkiye ortalamasından iki kat daha fazla anne ve bebek ölümü gerçekleşen, Türkiye'de en fazla doğumun gerçekleştiği il olan Urfa'da halen kan merkezi bulunmamakta, bu ihtiyaç Antep'ten karşılanmaya çalışılmaktadır. Uzun süredir Şanlıurfa Tabip Odası da sürekli olarak bu konuyu gündemde tutmaktadır. Her defasında en kısa zamanda kan merkezinin açılacağı söylenmesine rağmen dokuz yıldır hâlâ kan merkezi açılmamıştır. Bu konuda hem siz değerli

basın emekçilerini hem de tüm demokratik kitle örgütlerini önemli bir gereksinim olan bu konuda duyarlı olmaya davet ediyoruz.

Bölgemizin kanayan yaralarından bir diğeri olan mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı mağduriyetler ve eşitsizlikler pandemi döneminde daha da artmıştır. Çocukların eğitim öğretimdeki aksaklıklarının yanı sıra, kadın sağlığı, çocukluk çağı aşıları, kronik hastalıkların takibi gibi birçok konuda tarım işçileri mağdur olmakta ve bu hizmetlerden uzun süre yararlanamamaktadır. Gittikleri yerlerde sağlık hizmeti alamamanın yanında yaşadıkları ırkçı saldırılar, özellikle çocukların psikolojilerinde kapanması güç yaralar açmaktadır. Türkiye'nin en büyük tarım arazilerine sahip illerinden biri olan Urfa'da yaşanan mevsimlik tarım işçiliği sorunu artık bir trajediye dönmüştür. Tarım işçilerinin sağlık hakkı başta olmak üzere tüm hakları yasal güvence altına alınmalıdır.

Son yıllarda Suriye'de yaşanan savaş bölgemizi de etkileyerek bir cephe haline getirmiştir. Hekimler de mecburi tutularak, sınır dışı görevlendirmeleri ile bu savaş ortamına dahil edilmişlerdir. Özellikle acil servislerde görev yapan birçoğu yeni mezun meslektaşlarımız, en az bir ay olmak üzere sınır dışına görevlendirilmektedir. Sınır görevlendirmesi adı altında sınırın diğer tarafında askerlerle birlikte köylerde kalmak zorunda kalan hekimler, güvenlikleri düşünülmeden savaşın ortasına gönderilmektedir ve bu uygulamalar Cenevre sözleşmesine aykırıdır. Ekim 2019'dan beri bölgemizde bu görevlendirmelere devam edilmektedir.

Urfa ilimizde hem kamu hastanelerinde hem de Üniversite Hastanesinde çok sayıda branşta hekim eksiliği yaşanmaktadır. Harran Üniversitesi'nde Adli Tıp, Plastik Cerrahi, Pediatrik ve erişkin yan dal bölümleri gibi bölümlerin olmaması hem öğrenci ve asistan hekimlerin eğitiminde eksikliğe yol açmakta hem de yurttaşların sağlık gereksinimleri için başka şehirlere gitmesine neden olmaktadır. Bölgemize mecburi hizmet ile görevlendirilen meslektaşlarımızın çalışma ve yaşam koşullarına yönelik gerekli çalışmalar yapılmalı, özlük hakları iyileştirilerek uzun süre görev yapmalarının önü açılmalıdır

Bölgemizde nüfusunun büyük çoğunluğu başta Kürt ve Arap olmak üzere farklı etnik yapılardan oluştuğu göz önüne alınarak sağlığa erişimi kolaylaştırmak için anadilinde sağlık hizmeti sunmak kritik önemdedir. Bu nedenle anadilinde sağlık hizmeti sunmanın alt yapısı bir an önce hazırlanmalı, insanlara kendi dilinde derdini anlatabilme fırsatı verilmelidir. Bölgede nüfusu gittikçe artmakta olan Suriyeli göçmenlerin sağlık hakkı sorunlarına da diğer göçmenler gibi halen kalıcı çözümler getirilememiştir.

Ülkemizde sağlıksızlığa yol açan şiddet dili ve siyasal atmosfer de ne yazık ki bir gün önce bir siyasi partiyi ve mensubunu hedef oluşturmuş, provakatif bir saldırı sonucunda bir yurttaşımızın yaşamını yitirmesine neden olmuştur. İzmir'de meydana gelen bu ırkçı cinayeti kınıyor, başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz. Buna benzer cinayetlere zemin oluşturan şiddet ortamının son bulmasını, bölgemizde sağlık alanı da dahil yaşanan birçok sorunun kök nedenlerinden biri olan Kürt sorununun barışçıl demokratik yollardan çözümünün en akılcı yol olacağını bir kez daha hatırlatıyoruz.

ŞANLIURFA TABİP ODASI

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ MERKEZ KONSEYİ